

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ,
АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XVI Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голова:

Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи
ЛДГУБЖД, д.с-г.н., професор

Заступник голови:

Сергій СМЕЛІЯНЕНКО – начальник відділу організаційно-дослідної діяльності ЛДГУБЖД, к.т.н.

Члени оргкомітету:

Alan FLOWERS, Kingston University, London, Great Britain, PhD

Henryk POLCIK, SEW, Cracow, Poland, PhD

Rafał MATUSZKIEWICZ, MSSF, Warsaw, Poland

Юрій РУДИК, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., доцент

Юрій СТАРОДУБ, професор відділу організації науково-дослідної діяльності, д. ф.-м. н., професор

Ярослав КИРИЛІВ, старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., с.н.с.

Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ, учений секретар Університету, к.і.н., доцент

Василь КАРАБИН, начальник Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, д.т.н., доцент

Андрій ЛИН, начальник Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент

Василь ПОПОВИЧ, начальник Навчально-наукового інституту цивільного захисту, д.т.н., доцент

Ольга МЕНЬШИКОВА, заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, к.ф.-м.н., доцент

Іван ПАСНАК, заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент

Тетяна КОНІВЦЬКА, молодший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.пед.н.

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Климус М.В.
Петролюк Н.І.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони: (032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

**Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки
життєдіяльності:** Зб. наук. праць XVI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених,
курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2021. – 450 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XVI Міжнародної
науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «**Проблеми
та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності**».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека;
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж;
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності;
- Інформаційні технології та управління проектами і програмами в безпеці життєдіяльності
- Промислова безпека та охорона праці;
- Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності;
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності;
- Цивільний безпека.

© ЛДУ БЖД, 2021

Здано в набір 04.03.2021. Підписано до друку
18.03.2021. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 28,13.

Гарнітура Times New Roman.
Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-
статистичних та інших даних, а також за
використання відомостей, що не рекомен-
довані до відкритої публікації, відповідаль-
ність несуть автори опублікованих мате-
ріалів. При передрукуванні матеріалів
посилання на збірник обов'язкове.

**MATERIALS ARE PRINTED IN
UKRAINIAN, ENGLISH AND
POLISH LANGUAGES**

**COLLECTION OF SCIENTIFIC
PAPERS**

XVI International
Scientific and Practical Conference
of Young Scholars, Cadets and Students

**PROBLEMS AND
PROSPECTS OF
LIFE SAFETY**

Lviv – 2021

EDITORIAL BOARD:

Head of the committee:

Andriy KUZYK, Vice-rector for scientific and research work, LSULS, D.Sc.

Deputy-head of the committee:

Serhiy YEMELYANENKO, Head of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, PhD

Members of the committee:

Alan FLOWERS, Kingston University, London, Great Britain, PhD

Henryk POLCIK, SEW, Cracow, Poland, PhD

Rafal MATUSZKIEWICZ, MSSF, Warsaw, Poland

Yuriy RUDYK, Chief Researcher of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, PhD

Yuriy STARODUB, Professor of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, D.Sc.

Yaroslav KYRYLIV, Senior Researcher of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, PhD

Roman LAVRETSKY, Academic Secretary of the University, LSULS, PhD

Vasyl KARABYN, Head of the Institute of Psychology and Security, LSULS, D.Sc.

Andriy LYN, Head of the Institute of Fire and Industrial Safety, LSULS, PhD

Vasyl POPOVYCH, Head of the Institute of Civil Protection, LSULS, D.Sc.

Olha MENSHYKOVA, Deputy-head of the Institute of Civil Protection, LSULS, PhD

Ivan PASNAK, Deputy-head of the Institute of Fire and Industrial Safety, LSULS, PhD

Tetiana KONIVITSKA, Junior Researcher of the Department for Organization of Scientific Research, LSULS, PhD

<p>ORGANIZER AND PUBLISHER Lviv State University of Life Safety</p> <p>Technical editor, Computer typesetting Klymus M.V. Printing on a risograph Petrolyuk N.I.</p> <p>Responsible for printing Fl'orko M.YA.</p> <p>EDITORIAL OFFICE ADDRESS: LSU LS, Kleparivska Street, 35, Lviv city, 79007</p> <p>Contact telephones: (032) 233-24-79, 233-00-88</p>	
<p>Problems and prospects of life safety: Collection of scientific papers XVI International Scientific and Practical Conference of Young Scholars, Cadets and Students. – Lviv: LSU LS, 2021. – 450 p.</p> <p>The collection is based on scientific materials of XVI International Scientific and Practical Conference of Young Scholars, Cadets and Students "Problems and prospects of life safety".</p> <p>The collection contains materials from the following thematic sections:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Fire and industrial safety</i> 2. <i>Organizational and legal procedures of life safety</i> 3. <i>Carrying out fire and rescue operations</i> 4. <i>Environmental issues of life safety</i> 5. <i>Information technologies in life safety, Management of projects and programs in life safety</i> 6. <i>Industrial and occupational safety</i> 7. <i>Natural science perspectives in life safety</i> 8. <i>Social, psychological and humanitarian foundations of life safety</i> 9. <i>Civil safety</i> <p style="text-align: right;">© LSU LS, 2021</p>	
<p>Sent to the set on 04.03.2021. Signed to print 18.03.2021. Format 60x84^{1/3}. Offset paper. Conditional printing of sheets. 28,13. Headset Times New Roman. Printing on a risograph. Circulation: 100 copies.</p> <p>Printing: LSU LS Kleparivska Street, 35, Lviv city, 79007. ldubzh.lviv@mns.gov.ua</p>	<p>For the accuracy of the facts, economic, statistical and other data and to use information that is not recommended for open publications the authors of the published materials are responsible. When reprinting materials reference to the collection is required.</p>

<i>Глухова Василиса, Телегіна Г.В.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ УТОПЛЕННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ CURRENT ASPECTS OF WARMING PROBLEMS IN THE MODERN WORLD	340
<i>Гнатишак Василина, Цюпрник А.Я.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ У РАННЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ PECULIARITIES OF PROFESSIONAL SELF-DETERMINATION IN EARLY ADOLESCENCE	342
<i>Головченко Анна, Усов Д. В.</i> ЗМІНА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ ЯК НАСЛІДОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ CHANGE OF VALUE ORIENTATIONS OF MODERN MAN AS A CONSEQUENCE OF THE INFORMATION REVOLUTION	344
<i>Добриніна Дарина, Кондель В. М.</i> ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ЗБРОЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ PREREQUISITES FOR THE ORIGIN AND WAYS OF APPLICATION OF BIOLOGICAL WEAPONS IN THE MODERN WORLD	346
<i>Єрешко Анастасія, Ненько Ю. П.</i> КОМПЕТЕНЦІЇ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ LIFE SAFETY COMPETENCES	348
<i>Касьяненко Нікіта, Калініченко Л.В.</i> ЕФЕКТИВНА ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ЛЬОТНОГО СКЛАДУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БЕЗПЕКИ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ EFFECTIVE PROFESSIONAL COMMUNICATION OF THE FLIGHT STORE AS AN IMPORTANT COMPONENT OF AIR TRANSPORT TRANSPORT SAFETY	350
<i>Кібенко Катерина, Кондель В. М.</i> ЗАСОБИ ВОЄННОГО ЗАХИСТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ КОНЦЕПТУ «ВІЙНА» MEANS OF MILITARY DEFENSE THROUGH THE PRISM OF THE CONCEPT "WAR"	352
<i>Кривоніс Артур, Ножко І.О.</i> МОТИВАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ MOTIVATION OF PROFESSIONAL PERFECTION AS A DETERMINANT FOR THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE CIVIL PROTECTION PROFESSIONAL	354
<i>Курочка Софія, Вдович С.М.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ PSYCHOLOGICAL FEATURES OF COMMUNICATION OF YOUNG PEOPLE	356
<i>Мазниченко Дмитро, Спіркіна О. О.</i> СЕЛФІ-АДИКЦІЯ ЯК РІЗНОВИД АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ SELFIE-ADDICTION AS A VARIETY OF ADDICTIVE BEHAVIOR.....	358

тних дефектів будови тіла, формує правильну поставу, покращує функціональний стан опорно-рухового апарату і кардіореспіраторної системи, надає впевненості, оптимізму, сприяє гарному настрою. [1]

У дослідженнях З. Й. Кульчицького зазначається, що систематичні заняття з гириями підвищують упевненість у своїх силах, розвивають сміливість, рішучість, наполегливість, цілеспрямованість, волю до перемоги, почуття колективної відповідальності, взаємо-допомоги. [1]

Проведений нами аналіз дозволяє зазначити, що виконання вправ з гириями веде до покращення рівня розвитку силових якостей, витривалості, показників фізичного розвитку та функціонального стану, а також рівня фізичного здоров'я курсантів, які займаються гирьовим спортом. Систематичні заняття з гириями покращують функціональний стан та рівень фізичного здоров'я курсантів, сприяють покращенню їх самопочуття та підвищенню ефективності професійного навчання.

Література

1. Грибан Г. П., Ткаченко П. П. Основи підготовки у гирьовому спорті. Навчально-методичний посібник Житомир «Рута» – 2013. – 100 с.
2. Андрейчук В.Я. Методичні основи гирьового спорту: навчальний посібник / В.Я. Андрейчук. — Львів: Тріада плюс, 2007. - 500 с.
3. Ратушний Р.Т., Кошеленко В.В., Ковальчук А.М., Антошків Ю.М. Атлетична гімнастика. Навчально-методичний посібник. – Львів: ЛДУ БЖД, 2013. – 136 с.

УДК 614.811

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ УТОПЛЕННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Глухова Василиса

Телегіна Г.В. канд. медичних наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

В межах смертності від зовнішніх причин на утоплення припадає 7-10%. Факторами ризику є мешкання біля водоймищ, дитячий вік, стихійні лиха з повеннями, водний транспорт [1, с.1].

До особливостей утоплення можна віднести фактор страху, переляку, панічної атаки, що створює ризик не тільки для постраждалого, але й для рятувальника. У людини не загартованої психологічно, вразливої до стресу, включається часто система “Мінус – активності”: володіючи елементарною здатністю триматися на воді, пловець(частіше пловчиха) раптом впадає у

ступор і занурюється під воду, навіть не намагаючись самотужки себе врятувати. Власне особливостями психологічної реакції на утоплення пояснюється загибель багатьох відомих людей, які, навіть в адекватному стані, (а тим більше під впливом алкоголю чи легкого наркотику) гинули у воді, не намагаючись ані врятуватися, ані заволати по допомогу.

Відмінність утоплення – це значна перевага профілактики над лікуванням. Основний наголос у вирішенні проблеми утоплення надається заходам попередження. Головними їх напрямками є: створення для дітей дошкільного віку безпечного середовища у віддалені від водоймищ, запобігання доступу до води (в т.ч. у побуті), компетентний нагляд за дітьми; навчання дітей шкільного віку навичкам плавання, а дорослих та дітей старше 10-12 років – навичкам безпечного порятунку потопуючих; навчання населення основам реанімаційних заходів; управління ризиками, пов'язаними з повеннями та водним транспортом [3; 2, с. 15, 22, 30, 41, 47, 54; 3].

Не менш важливим є переформатування притаманного для традиційного суспільства стереотипу безтурботності, недбалості у потенційно небезпечних умовах – в тому числі у незнайомих місцях відпочинку на воді. В наш час масового доступу до відпочинку на воді даний дискурс слід визнати анахронізмом. Забава нон-стоп – і жодного зостереження про можливі загрози. Вода, море, пляж, сонце – це лише свято, відпочинок, любові – все, окрім смерті! Вона десь за обрієм, у віртуалі. На тлі необізнаності населення, особливо дітей, відносно тривожної статистики утоплень ментальність пересічного європейця (і українця в тому числі) отримує спотворену картину “пляжного відпочинку”. Наслідки такого хибного виховання очевидні: не вдається виключити навіть поєднання водних «процедур» з алкоголем. Можна почути: “Не наливайте, я за кермом”, але “Не буду пити, бо хочу поплавати”, - хіба як виняток. В нашому суспільстві мусимо поставити і реалізувати нагальну мету – усунути існуючий дисбаланс у масовому ставленні до водної стихії, не виключаючи побутових загроз, особливо для дитваків. Забороняти екранні сцени, де персонажі безклопітно стрибають зі скелі у хвилі незнайомої затоки. Необхідно нагадувати митцям і журналістам про їхню відповідальність..

Важливо формувати адекватні настанови у ставленні до водної стихії: з однієї сторони - усвідомлення потенційної небезпеки для життя, але з іншого боку – неприпустимість паніки, переляку в разі раптової небезпеки для власної особи або сусідові на воді, виховувати змалечку стресово-емоційного гарт.

Література

1. Глобальна доповідь ВООЗ про утоплення <http://rvs-urv.com.ua/uk/news/57-globalna-dopovid-vooz-pro-utoplenny>.

2. [Preventing drowning: an implementation guide]. Женева:Всесвітня організація охорони здоров'я, 2017 р.

3. Кисельова І.В., Петриченко В.В., Богдан А.М., Гарга А.Й., Галушко О.А. Утоплення: сучасні підходи з позицій доказової медицини. Гострі та невідкладні стани у практиці лікаря. 2017 №2 (65) С.16-23

УДК 159.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ У РАНЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Гнатишак Василина

Цюприк А. Я. канд. пед. наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Професійне самовизначення у ранньому юнацькому віці – це усвідомлене та самостійне рішення вибору професії; важливий крок, оскільки юнак ще немає особливого життєвого досвіду, а тому орієнтований на уявлення про майбутнє. Саме тому дана проблема є актуальною для багатьох людей.

У вітчизняній психології теоретичною основою для розробки проблем різних аспектів самовизначення стали праці К. Абульханової-Славської, Б. Ананьєва, Л. Божович [1], Є. Клімова [3; 4], М. Левітова, О. Леонтєва, А. Петровського, С. Рубінштейна.

Б.С. Волков зазначає, що професійне самовизначення починається ще у ранньому віці. Воно проявляється в іграх дітей і поступово досягає свого завершення, переважно, у юності і молодості. [2, с.122]

Поняття "професійна мотивація" розглядається з таких точок зору: інтересів людини, яка обирає майбутню професію. В цей період учбові предмети розділяються на важливі і не важливі, відповідно до обраного напрямку професійної діяльності; мотивація вибору професії з точки зору здібностей оптанта; вибір професії з точки зору системи цінностей. На цьому етапі молода людина обговорює із знавцями цінності тієї чи іншої професії.

Практичне прийняття рішення включає в себе:

- визначення рівня кваліфікації майбутньої професії, обсяг і строки підготовки до нього.
- вибір спеціальності.

Черговість цих виборів може бути різною. Спочатку можна визначити сферу діяльності, наприклад, а потім рівень кваліфікації. Може бути і навпаки – спочатку вступити до навчального закладу. Такий підхід є більш розповсюджений [5, с.145]. У більшості, у період з 16 до 23 років, юнаки та дівчата одержують освіту в учбових закладах, по обраній професії, чи про-